

ZAPOJTE svoju aktivitu do DEKD 2025 aj VY!

1. 9. – 30. 9. 2025 • ARCHITEKTONICKÉ DEDIČSTVO

METODIKA
podujatia Dni európskeho kultúrneho dedičstva



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

Čo sú Dni európskeho kultúrneho dedičstva?

Dni európskeho kultúrneho dedičstva (DEKD) sú podujatím, ktoré vzniklo v roku 1985 z iniciatívy Rady Európy. Koná sa každoročne v mesiaci september. Tento rok sa v 50-ich krajinách Európy ponesie v téme **Architectural Heritage**, ktorej slovenský preklad je **Architektonické dedičstvo**.

Ciele DEKD sú:

- zvyšovanie povedomia európskych občanov o bohatstve a kultúrnej rozmanitosti Európy
- vytvorenie prostredia, v ktorom sa stimuluje ocenenie bohatej mozaiky európskych kultúr
- boj proti rasizmu a xenofóbii a podpora väčšej tolerance v Európe i mimo nej
- informovanie verejnosti a politických orgánov o potrebe ochrany kultúrneho dedičstva pred novými hrozbami
- vyzvanie Európy, aby reagovala na sociálne, politické a hospodárske výzvy, ktorým čelí



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

DEKD 2025 na Slovensku

Slovenská republika sa k usporiadateľom DEKD pripojila v roku 1993. V roku 2010 bolo Ministerstvom kultúry SR úlohou koordinátorov poverené Združenie historických miest a obcí Slovenska. V roku 2017 bolo toto poverenie rozšírené o občianske združenie ICOMOS Slovensko. Od roku 2025 organizuje DEKD na Slovensku združenie ICOMOS Slovensko.

Generálnymi partnermi podujatia sú Ministerstvo kultúry SR a SK8 Samosprávne kraje Slovenska.

V roku 2024 sa DEKD na Slovensku po tridsiatich rokoch neuskutočnilo.

Ročník 2025 otvoríme v Lučenci.

DEKD na Slovensku trvajú počas celého septembra, katalóg aktivít nájdete na webovej stránke www.dekd.sk.



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

1. KTO SA MÔŽE ZAPOJIŤ?

DEKD je určené pre široké spektrum subjektov:

- múzeá, múzejné zariadenia, galérie, knižnice, obce, mestá, školy, cirkvi, občianske združenia, neziskové organizácie, správcovia či súkromní vlastníci národných kultúrnych pamiatok alebo zaujímavých historických objektov, vítané sú aj aktivity dobrovoľníkov a aktívnych občanov.

Čím väčšia pestrosť a originalita podujatí, tým lepšie.



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

2. AKÉ OBJEKTY JE MOŽNÉ ZAPOJIŤ DO DEKD?

Je možné zapojiť všetky typy architektúr alebo prostredí, ktoré vykazujú kultúrne a pamiatkové hodnoty, a zároveň sa viažu k národnej alebo regionálnej histórii.

Hovoríme o meštianskej architektúre, technických či cirkevných pamiatkach, kaštieloch, kúriách, zámkoch, hradoch, opevneniach, baštách, historickej zeleni, parkoch, pamätníkoch či ľudových domoch a ich hospodárskych objektoch.



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

3. AKÉ TYPY AKTIVÍT JE MOŽNÉ ZORGANIZOVAŤ?

Fantázii sa medze nekladú a zo skúsenosti vieme, že čím zaujímavejšia a netradičnejšia aktivita, tým väčšiu zvedavosť vzbudíte zo strany návštevníkov:

- sprístupnenie bežne neprístupných pamiatok (objektov a areálov): súkromné pamiatky, pamiatky bez funkčného využitia, pamiatky s funkčným využitím, ktoré bežne znemožňuje prístup verejnosti, miestnosti sprístupnených pamiatok, ktoré bežne nie sú súčasťou prehliadkovej trasy atď...
- bezplatné sprístupnenie bežne prístupných pamiatok, múzeí a galérií
- neobvyklé podujatia v bežne prístupných pamiatkach prezentujúce ich „v inom svetle“
- výnimočné lokálne prehliadkové turistické trasy zostavené v kontexte témy DEKD
- semináre a prednášky v rámci škôl a odborných inštitúcií
- tvorivé aktivity v rámci škôl v kontexte témy DEKD s prezentáciou ich výsledkov verejnosti
- vernisáže a finisáže výstav
- súťaže a hry s cieľom vytvárania zážitkov v kontexte témy DEKD



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

4. AKO PREBIEHA SAMOTNÁ AKTIVITA A AKÉ SÚ PODMIENKY JEJ REALIZÁCIE?

Priebeh samotnej aktivity je na organizátorovi podujatia.

Ideálne je, aby na úvod aktivity organizátor predstavil seba a svoju organizáciu, rovnako stručne informoval o DEKD a jeho cieľoch. Program aktivity je potrebné pripraviť tak, aby návštevníkov zaujal a priniesol nové pohľady, zážitky či informácie o danej lokalite. Podmienkou je, aby bolo podujatie organizované **v súlade s každoročne vyhlásenou témou, konzultované s krajským koordinátorom a pri samotnej realizácii označené logom DEKD**, napr. vo forme zástavy, vlajky, nálepky či plagátu.

Ak sa v okolí nachádza viac objektov a je záujem ich sprístupniť, resp. usporiadať nejakú aktivitu, odporúčame vytvoriť leták s mapkou a adresou či vyznačenou cestou. Ideálne sporenie a motivácia je aj zbieranie pečiatok, ktoré môže byť spojené napr. s vedomostnou súťažou.

Odporúčame spojiť sily na miestnej úrovni, prinesie to ovocie z hľadiska ľahšej propagácie, realizácie a určite vyššej návštevnosti podujatí.



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

4. AKO PREBIEHA SAMOTNÁ AKTIVITA A AKÉ SÚ PODMIENKY JEJ REALIZÁCIE?

Jedna aktivita DEKD by nemala trvať viac ako tri dni. Ak ide o sériu, nahlasujte každú časť série ako samostatnú aktivitu so spoločným hlavným názvom série a podnázvom jej časti.

Počas samotnej aktivity je potrebné zaznamenať si počet návštevníkov a vytvoriť niekoľko fotozáberov z podujatia - ideálne aj s návštevníkmi a zobrazeným logom DEKD.

Po skončení aktivity je potrebné vyplniť nami dodaný dotazník, aby sme sa dozvedeli o Vašich úspechoch, resp. pripomienkach či návrhoch na zlepšenie.

Zapojenie sa do DEKD je dobrovoľné a bez nároku na odmenu. Na samotnú akciu ICOMOS Slovensko neposkytuje finančnú pomoc, vieme však poskytnúť podporné stanoviská k osloveniu možných sponzorov na miestnej úrovni.

Ak však vo Vašom okolí máte dostatok možných sponzorov, skúste ich požiadať o podporu (tlač letákov, občerstvenie pre dobrovoľníkov, kancelárske potreby na tvorivé dielne pre deti a pod.).



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

5. KEDY MÁ AKTIVITA PREBIEHAŤ A MÔŽE SA NA NEJ VYBERAŤ VSTUPNÉ?

Organizovaná aktivita môže prebiehať v ľubovoľný deň/dni v čase konania DEKD, t. j. **1. 9. – 30. 9. 2023**. Aktivitu je potrebné prihlásiť do 31. augusta 2023 do databázy DEKD na stránke www.dekd.sk individuálne, alebo prostredníctvom krajského koordinátora.

Vstup na aktivitu môže byť voľný, ale aj spoplatnený. Zavedenie vstupného je na zvážení a možnostiach jednotlivých organizátorov. Odporúčame však bezplatné vstupy minimálne pre deti, mládež a ZŤP. Ideálne je vyberať vstupné formou dobrovoľného príspevku, z ktorého výťažok pôjde na údržbu objektu, podporu organizácie, resp. prípravu ďalšieho podujatia.

pozn.: V prípade zavedenia vstupného či vyhlásení verejných zbierok je nutné dodržiavať zákonné predpisy SR.



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

6. AKO SA NÁVŠTEVNÍCI DOZVEDIA O AKTIVITE?

Propagáciu podujatia ako celku na celoštátnej úrovni zabezpečuje hlavný koordinátor spolu s partnermi podujatia. Na regionálnej či miestnej úrovni je potrebná Vaša spolupráca. Pri komunikácii s miestnymi médiami pomôže krajský koordinátor. Vaše podujatie bude po riadnom prihlásení umiestnené v databáze na webovej stránke DEKD a bude propagované aj cez sociálnu sieť Facebook (<https://www.facebook.com/dekd.sk/>).

Základné info o DEKD nájdete na stránke www.dekd.sk. V časti *Publicita a propagácia* nájdete na stiahnutie pdf verziu hlavného plagátu, rovnako aj verziu „čistého plagátu - šablóny“, ktorý je vhodný na propagáciu Vášho podujatia. Plagát je možné v grafickom programe doplniť a vytlačiť, alebo len jednoducho vytlačiť a rukou dopísať potrebné informácie. Hlavný plagát bude distribuovaný krajským koordinátorom do krajských a okresných miest. Rovnako bude našou snahou, aby sa v tlačenej forme dostal aj k organizátorom ťažiskových podujatí.

Propagácia Vašej aktivity na miestnej úrovni je základom pre úspešnú aktivitu!



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

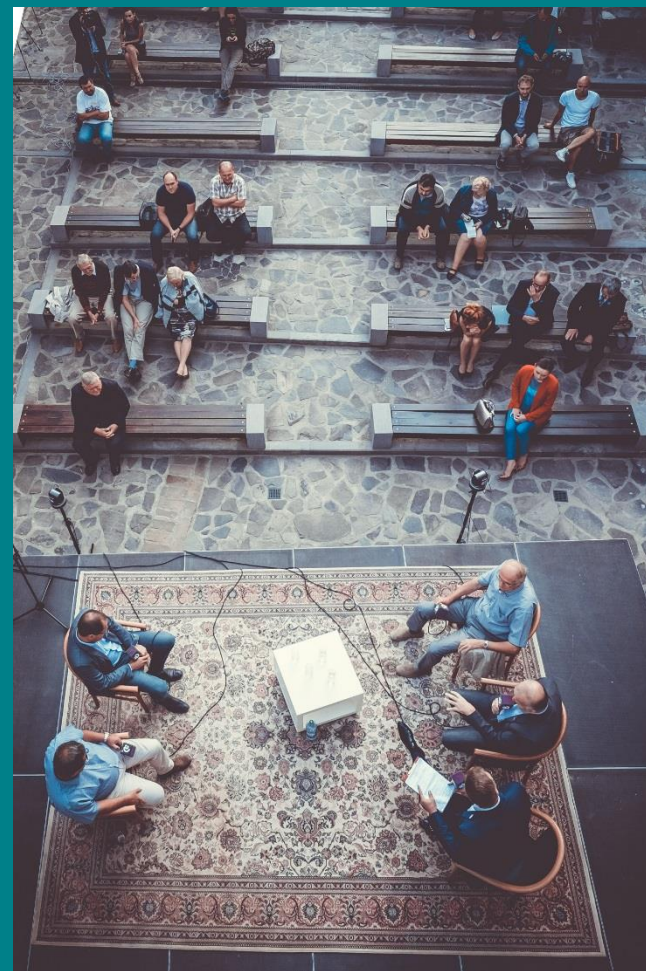
ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

7. AKO PRIHLÁSIŤ AKTIVITU DO DEKD?

Prihlásiť aktivitu do databázy DEKD je možné buď individuálne, alebo cez krajského koordinátora **do 31. augusta 2025**. Je možné prihlásiť aktivitu aj po tomto termíne, ale organizátori už nemôžu počítať s pomocou krajských koordinátorov – všetko závisí od voľných kapacít.

Je možné prihlásiť len aktivity, ktoré sa konajú počas DEKD, teda **od 1. do 30. septembra 2025**.

Pred prihlásením aktivity **odporúčame kontaktovať krajského koordinátora**, ktorý vie okrem poradenstva poskytnúť aj propagačné predmety. V databáze sa prihlásené podujatie zobrazí až po schválení administrátorom webstránky. Vo formulári je možné vykonať zmeny aj dodatočne.



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

8. PREČO SA ZAPOJIŤ DO DEKD?

Hlavným poslaním DEKD je poukázať na naše kultúrne a pamiatkové hodnoty, predstaviť objekty, tradície či zaujímavé osobnosti verejnosti, a tak zvýšiť informovanosť o slovenskom – európskom kultúrnom dedičstve a poskytnúť nevšedný zážitok.

Ukážme spoločne, že nám na našom dedičstve naozaj záleží!

Často má akcia aj spoločenský dopad, keď sa po podujatí rozvíri verejná diskusia (napr. o neudržiavanom objekte) a nájde sa reálna skupina ľudí, ktorá tento problém začne riešiť.

Pre zviditeľnenie Vašich aktivít a úsilia v starostlivosti o pamiatky pomôže aj pozvanie zástupcov miestnej alebo regionálnej samosprávy, miestnych podnikateľov, odborníkov či známe osobnosti.



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COMMISSION FOR MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

9. TÉMA 2025 – ARCHITEKTONICKÉ DEDIČSTVO

Téma každého ročníka je jedinečná. Určuje ju Európska komisia a v súlade s ňou sú organizované podujatia po celej Európe.

Témou roka 2025 je Architektonické Dedičstvo. Okná do minulosti, dvere do budúcnosti. (Architectural heritage. Windows to the Past, Doors to the Future).

Fantázii sa medze nekladú, typy aktivít môžu byť rôzne. Inšpiráciu môžete načerpať aj v brožúre, ktorá je prístupná na webovej stránke www.dekd.sk v sekcii téma ročníka 2025.

<http://www.dekd.sk/tema>



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

10. ZHRNUTIE NAJDÔLEŽITEJŠÍCH KROKOV

1. Vytvorte si svoj vlastný organizačný tím na miestnej úrovni.
2. Pripravte si program, ak potrebujete pomôcť alebo poradiť, **neváhajte kontaktovať krajského koordinátora.**
3. Zaregistrujte aktivitu na stránke www.dekd.sk **do 31. augusta 2025.**
4. Na webovej stránke DEKD si v sekcii Publicita a propagácia stiahnite „čistý plagát“, doplňte ho a vyveste na Vami overené miesta. Ak máte vlastnú grafiku, „čistý plagát“ nemusíte použiť. Na Vami vytvorenom plagáte musí byť ale umiestnené logo DEKD.



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

10. ZHRNUTIE NAJDÔLEŽITEJŠÍCH KROKOV

5. Počas realizácie aktivity preberáte zodpovednosť za bezpečnosť návštevníkov.
6. Snažte sa, aby návštevníci odchádzali z Vašej aktivity s **novými informáciami a krásnymi zážitkami**. Na konci aktivity sa snažte získať spätnú väzbu – či už ústne, alebo formou krátkeho dotazníka.
Posunie to Vás (ale i nás) vpred!
7. Ak máte záujem, aby ste počas aktivity oslovili aj potencionálnych podporovateľov Vašej činnosti, pripravte si krátke informačné letáčky o činnosti a priamym kontaktom na Vás.
8. Z aktivity odporúčame vyhotoviť **fotodokumentáciu a zaznačiť si návštevnosť**. Informácie budeme po ukončení akcie potrebovať kvôli štatistike a archivácii. Fotografie budú uverejňované na sociálnej sieti a pomôžu Vám tak pri propagácii Vašej činnosti.



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COMMISSION FOR MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZÁCIA AKTIVÍT

10. ZHRNUTIE NAJDÔLEŽITEJŠÍCH KROKOV

9. Po ukončení všetkých aktivít (v októbri) zašle krajský koordinátor krátky dotazník o priebehu aktivity, aby sme od Vás mali čo najpresnejšiu spätnú väzbu a mohli sa zlepšovať. Ďakujeme!

10. **Komunikujte so svojim krajským koordinátorom**, je tu pre Vás, má aktuálne informácie a vie tlmočiť Vaše pripomienky či návrhy hlavnému koordinátorovi a generálnym partnerom.



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

TÍM KOORDINÁTOROV VÁM V RÁMCI DEKD PONÚKA

- poradenstvo organizátorom v rámci tvorby, propagácie a realizácie aktivít
- zabezpečenie informačného toku medzi hlavným koordinátorom podujatia a organizátormi aktivít
- propagáciu prostredníctvom stránky podujatia www.dekd.sk a FB stránky podujatia
- pomoc pri komunikácii s miestnymi médiami
- metodickú pomoc a odborné usmernenie pri príprave Vašej aktivity
- koordináciu Vašich aktivít s aktivitami v iných oblastiach regiónu
- propagačné predmety s logom DEKD (*ich množstvo je limitované*)

+ neustále hľadáme ďalšie možnosti podpory Vašej práce v rámci podujatia DEKD, a preto uvítame aj Vaše nápady, ako by sme Vám mohli pomôcť...



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ZÁVER

Veríme, že týmto dokumentom sme odpovedali na základné otázky, ktoré sa týkajú tohto celoeurópskeho kultúrneho podujatia. Metodika bola vytvorená na základe skúseností z koordinácie minulých ročníkov DEKD a inšpirovaná dokumentom *METODIKA podujatia Víkend otvorených parkov a záhrad*, ktorý vydal **Národný Trust, n. o.**

Komunikáciu a metodiku by sme radi časom vylepšovali, preto sa potešíme **každému návrhu či pripomienke**. V prípade akýchkoľvek otázok neváhajte **kontaktovať Vášho krajského koordinátora**.

Ďakujeme za Váš čas a tešíme sa na spoluprácu.

Tím DEKD



ICOMOS SLOVENSKO
INTERNATIONAL COUNCIL OF MONUMENTS AND SITES



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ICOMOS SLOVENSKO

ICOMOS Slovensko je združením členov Medzinárodnej rady pre pamiatky a sídla (ICOMOS – *International Council on Monuments and Sites, Medzinárodná rada pre pamiatky a sídla*) v Paríži, ktorí sú občanmi Slovenskej republiky. Združenie pracuje ako nevládna organizácia so zameraním najmä na ochranu kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky: individuálnych pamiatok, historických sídiel, ich prostredia a kultúrnej krajiny.

Cieľom ICOMOS Slovensko je najmä:

- podporovať na národnej a medzinárodnej úrovni poznávanie, užívanie, evidenciu, ochranu, obnovu a prezentáciu kultúrnych pamiatok, ich súborov, sídiel a krajiny
- podporovať a podieľať sa na vypracovaní a prijatí medzinárodných odporúčaní a dokumentov
- prispievať k rozvoju teórie a praxe ochrany kultúrneho dedičstva, tvorbe výchovných a vzdelávacích programov a posilňovaniu informovanosti a vnímavosti verejnosti k hodnotám kultúrneho dedičstva
- vytvárať podmienky pre koordináciu občianskych aktivít zameraných na ochranu, využitie a prezentáciu kultúrneho dedičstva

www.icomos.sk, <https://www.facebook.com/icomos.sk/>



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

ORGANIZAČNÝ TÍM / www.dekd.sk

HLAVNÝ KOORDINÁTOR: Ing. arch. Silvia Kovárová, PhD. // dekd.petrasova@gmail.com // 0904 927 396

KOORDINÁTOR WEBOVEJ STRÁNKY: Mgr. Peter Palgut // dekd.info@gmail.com // 0950 755 627

KOORDINÁTOR KONFERENCIE KULTÚRNE DEDIČSTVO:

Ing. arch. Alexandra Kotrusová, PhD. // dekd.kulturnededicstvo@gmail.com // 0944 002 327

KRAJSKÍ KOORDINÁTORI:

Banskobystrický kraj: Mgr. Dana Kukurová // dekd.banskabystrica@gmail.com // 0915 829 163

Bratislavský kraj: Ing. arch. Alexandra Kotrusová, PhD. // dekd.bratislava@gmail.com // 0944 002 327

Trenčiansky kraj: Ing. arch. Silvia Kovárová, PhD. // dekd.petrasova@gmail.com // 0904 927 396

Trnavský kraj: Mgr. Miroslava Kuracinová Valová, PhD. // trnava.dekd@gmail.com // 0903 119 205

Prešovský kraj: Ing. arch. Katarína Štofirová, PhD. // dekd.presov@gmail.com // 0903 144 352

Pozn.: Ostatné kraje sa nezapojili do financovania organizácie DEKD na Slovensku, preto nie je uvedený kontakt na krajských koordinátorov. Za pochopenie ďakujeme!



ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR